

GUIA DIDÀCTICA FLORDENEU

Contingut

1. Introducció.....	2
2. Objectius relacionats amb les competències del currículum.	2
3. Introducció i contextualització	4
3.1. Una mica sobre el compositor.....	4
3.2. Context històric i literari de l'obra a partir de paraules clau.....	4
3.3. El Canigó.....	5
3.4. Una òpera	6
4. Formació musical: cor i orquestra de cambra.....	7
5. La història i els personatges.....	8
6. Activitats extra musicals.....	9
7. Activitats musicals.....	12
7.1. Imprescindibles:.....	12
7.2. L'òpera pas a pas	14
8. Per seguir estirant del fil	23

1. Introducció

Aquesta guia vol ser una eina pedagògica per acompanyar l'òpera Flordeneu que s'estrenarà al Teatre Auditori de Granollers, escrita per en Martí Carreras Almar, que s'ha inspirat en el poema "Canigó" de Jacint Verdaguer. L'obra serà interpretada pel cor Veus, el cor petits cantors dels Amics de la Unió i el cor de l'escola Ponent de Granollers i l'Orquestra de Cambra de Granollers, dirigida per en Josep Vila amb la direcció escènica de la Marta Otín.

2. Objectius relacionats amb les competències del currículum.

1. Comprendre el relat i el missatge de l'obra, destacant valors com la pau, la convivència i la diversitat i el concepte d'amor.

- **Competència comunicativa lingüística**
 - Comprendre textos literaris adequats a l'edat (lectura i interpretació).
 - Extreure idees principals i interpretar valors implícits.
- **Competència personal, social i de conviure en societat**
 - Reflexionar sobre valors com la convivència, el respecte, la diversitat i la resolució pacífica de conflictes.
- **Competència artística i cultural**
 - Interpretar manifestacions artístiques i culturals tenint en compte el seu significat social i emocional.

2. Descobrir la relació entre poesia, música i dramatització.

- **Competència artística i cultural**
 - Comprendre la connexió entre diferents llenguatges artístics (poesia, música, òpera, expressió dramàtica).
 - Reconèixer la funció expressiva i comunicativa de les arts.
- **Competència d'aprendre a aprendre**
 - Explorar formes diverses d'aprenentatge a través de la creativitat i la sensibilitat artística.
- **Competència comunicativa lingüística**
 - Identificar recursos expressius de la poesia aplicada a altres llenguatges (ritme, musicalitat, emoció).

3. Participar activament en activitats de creació musical, expressió corporal i dramatització.

- **Competència artística i cultural**
 - Participar en activitats de creació i interpretació musical, corporal i teatral.
 - Utilitzar la veu, el cos i la música per expressar emocions i idees.
- **Competència personal i social**
 - Cooperar amb el grup en activitats col·lectives.
 - Assumir responsabilitats i respectar rols en representacions i creacions.
- **Competència digital (si s'hi incorporen enregistraments o edicions)**
 - Fer servir eines TIC per enregistrar, editar o presentar creacions artístiques.

4. Identificar els personatges i reconèixer el paper de les músiques i cançons populars presents a l'obra.

- **Competència artística i cultural**
 - Identificar elements musicals (melodies, temes populars, instruments) i relacionar-los amb situacions o personatges.
 - Comprendre la funció narrativa i simbòlica de la música.
 - Valorar i compartir les sensacions i emocions evocades per manifestacions culturals i artístiques, atenent el seu context i relacionant-les amb la seva pròpia identitat cultural.
- **Competència comunicativa lingüística**
 - Reconèixer els personatges i el seu paper en la trama a partir de la lectura i l'audició.
- **Competència ciutadana i de consciència cultural**
 - Conèixer elements del patrimoni cultural català (cançons tradicionals, llegendes, paisatge del Canigó).
 - Valorar i protegir el patrimoni natural considerant-lo com un bé comú, adoptant conductes respectuoses i proposant accions per a la seva conservació i millora.

3. Introducció i contextualització

3.1. Una mica sobre el compositor

Martí Carreras Almar, compositor de l'Ametlla del Vallès treballa de professor de música i compositor. El seu debut en l'òpera va ser amb *La Maternitat d'Elna*, guardonada als Premis Clavé com a millor iniciativa innovadora i millor espectacle coral. Recentment ha compost *La Doula Astuta* per l'Òpera d'Andorra. El 2026 estrenarà *Flordeneu: l'última fada del Canigó* al Teatre Auditori de Granollers, de la qual ha escrit la música i fet el llibret a partir del poema Canigó, de Jacint Verdaguer. Les seves obres han estat estrenades a 19 països, entre els quals Japó, Alemanya, Estats Units, Corea del Sud i Lituània. El podeu seguir a YouTube: @marticarreras

Fotografia Elisenda Canals

3.2. Context històric i literari de l'obra a partir de paraules clau

Canigó és un poema èpic escrit per **Jacint Verdaguer**, un dels autors catalans més importants del segle XIX. Forma part de la Renaixença, un moviment que volia recuperar la llengua catalana, la cultura i les tradicions del país.

- **Jacint Verdaguer (1845-1902)**: poeta, religiós i gran amant de la natura. Va viatjar molt pels Pirineus i de la seva admiració pels paisatges en va néixer *Canigó*, una de les seves obres més estimades.

Jacint Verdaguer va néixer l'any **1845** a **Folgueroles**, un petit poble d'Osona. De petit ja li agradava molt la natura i escrivia poemes. Va estudiar per ser **mossèn** i, quan era jove, va treballar com a capellà en vaixells i en diverses parròquies.

Va viure en un moment en què la llengua catalana s'estava recuperant, i ell es va convertir en una figura clau de la **Renaixença**, el moviment que impulsava la cultura catalana. Escrivia poesia, llegendes i grans poemes èpics que parlaven del país, de la història i dels paisatges que estimava.

Les seves obres més importants són **L'Atlàntida** i **Canigó**, que el van fer molt famosos. La gent el considerava un poeta extraordinari i el van anomenar “*el príncep dels poetes catalans*”.

Cap al final de la seva vida va viure moments difícils; va tenir conflictes amb l'Església i amb persones poderoses, però mai va deixar d'escriure. Va morir l'any **1902** a Vallvidrera, i avui és recordat com un dels autors més importants de la literatura catalana.

3.3. El Canigó

És un símbol de Catalunya

El Canigó és una muntanya molt visible des de molts punts de les comarques gironines i del Rosselló (Catalunya Nord). Per això, amb els segles, s'ha convertit en un **símbol natural del país**, un punt de referència que uneix els catalans del nord i del sud.

Té un gran valor cultural i llegendari

Abans que Verdaguer l'immortalitzés, el Canigó ja formava part de moltes **llegendes populars**, plenes de fades, gegants i esperits de la natura.

A partir del poema *Canigó*, la muntanya es va transformar en una **mntanya mítica**, plena de màgia i de poesia.

Va inspirar Jacint Verdaguer

Verdaguer va fer moltes excursions pels Pirineus i va quedar fascinat pel Canigó. Aquest paisatge imponent i misteriós va ser el motor que el va portar a escriure un dels poemes més importants de la literatura catalana.

A partir d'aleshores, el Canigó es va convertir en un dels **símbols de la identitat catalana**.

Representa la unió entre natura, història i cultura

La muntanya simbolitza:

- **la bellesa de la natura catalana,**
- **la història dels antics comtes i cavallers,**
- **la cultura i les tradicions del país,**
- **la connexió espiritual amb el territori.**

És un d'aquells llocs on **paisatge i cultura s'uneixen** d'una manera molt especial.

Té un valor sentimental per al poble català

Moltes generacions han sentit la cançó “**Muntanyes del Canigó**”, han llegit fragments del poema o han fet excursions fins al refugi o al cim. Això ha convertit el Canigó en un lloc amb **forta càrrega emocional i identitària**.

Flordeneu l'última fada del Canigó és una obra de Martí Carreras Almar inspirada en el poema *Canigó* de Jacint Verdaguer.

3.4. Una òpera

L'òpera és un teatre musical en què la història es conta principalment **cantant**, amb **música d'orquestra** i altres elements visuals com decorats, vestuari i, de vegades, ball. Té una estructura que ajuda a organitzar la història: comença amb una **obertura** que presenta els temes principals, segueix amb **recitatus**, que són parts cantades gairebé com si fossin parlades per avançar la trama, i **àries**, que són cançons individuals on els personatges expressen emocions fortes. També hi ha duets i tercets quan canten dos o tres personatges junts, i cors, amb grups de cantants que representen pobles, soldats o vilatans. L'òpera acaba amb un final que combina cant, orquestra i cor per resoldre la història i emocionar el públic.

4. Formació musical: cor i orquestra de cambra

Un **cor de veus blanques** és una formació coral integrada per **nens i nenes o per adolescents** que **encara no han fet el canvi de la veu**. S'anomena "veus blanques" perquè les seves veus tenen un **timbre clar, net i brillant**, sense la profunditat pròpia de les veus adultes. Les veus normalment es divideix en **dues, tres o quatre veus**.

Una **orquestra de cambra** és una formació orquestral reduïda (habitualment entre 12 i 40 músics) amb una estructura més lleugera que una orquestra simfònica. La seva composició pot variar segons l'obra, però la configuració estàndard més habitual és aquesta:

Composició típica d'una orquestra de cambra:

1. Corda (nucli principal)

És el cor de l'orquestra de cambra.

- 1r violins
- 2n violins
- Violes
- Violoncels
- Contrabaix

2. Vents de fusta

- Flauta
- Oboè
- Clarinet
- Fagot

3. Vents de metall

- Trompa
- Trompeta
- Trombó

4. Percussió

- Timbales
- Altres percussions menors: triangle, caixa, pandereta, plats...

5. Instruments de tecla

- Piano

Fes una ullada per <https://www.ocgr.cat/> i <https://veus.amicsdelaunio.cat/>

5. La història i els personatges

El compositor i autor de l'òpera s'inspira en el poema del Canigó de Verdaguer agafant els mateixos personatges, però adapta l'obra a una visió més actual i posa com a protagonista principal a Flordeneu i no a Gentil, com passa a l'obra original.

RESUM:

En aquesta història el compositor ha posat com a personatge principal a **Floredeneu**.

Griselda, una pastora del segle XIX, recorda que és Flordeneu, antiga reina de les fades del Canigó. Al segle XI, Flordeneu s'enamora de Gentil, un jove poeta obligat a ser cavaller, mentre el seu oncle Guifré s'oposa al seu amor. Gentil abandona la guerra i puja al Canigó, on descobreix el món màgic de les fades i viu amb Flordeneu una nit d'amor marcada per la presència de la Flama del Canigó. Anys després, quan la parella es vol casar, Guifré irromp i mata Gentil, desencadenant la persecució de les fades, que fugen i perden la memòria; Mirma, però, salva el Mirall de Mirmanda. Segles més tard, Griselda intenta retornar la memòria a les fades amagades entre humans i una melodia fa que Mirma la reconegui. Recuperades, les fades tornen al Canigó i reivindiquen la seva llar. Finalment, la nit de Sant Joan, la flama allibera l'ànima de Gentil del mirall, permetent que ell i Flordeneu es retrobin una nit cada any.

Personatges principals de Canigó:

- **Gentil:** Protagonista. Jove cavaller valent, noble però també influenciable i atrevit. Representa el desig d'aventura i la lluita interna entre la fantasia i el deure.
- **Guifré:** Pare de Gentil. Comte que lidera els cristians contra els sarraïns. Simbolitza la força, la responsabilitat i la defensa del poble.
- **Griselda:** Jove humana estimada per Gentil. Representa la senzillesa, la bondat i l'amor fidel.
- **Flordeneu / Griselda-fada:** Reina de les fades del Canigó. Encisa Gentil i l'arrossega al món fantàstic.
- **Mirma:** Fada protectora i bondadosa. Té cura de les muntanyes i de la natura. Ajuda a Gentil i l'adverteix segons la situació.
- **El poble i els cavallers:** Representen la comunitat que lluita unida i que dona sentit al deure de Gentil.

6. Activitats extra musicals

ACTIVITAT 1: Dinàmica per fer la lectura dialogada més activa

- Reparteix els fragments del resum i assigna papers als alumnes: narrador/a, Gentil, Guifré, Flordeneu, Griselda i Mirma.
- Cada vegada que apareix un personatge, qui el representa fa un gest o una petita frase que resumeix el seu caràcter (per exemple: “soc valent”, “soc màgica”, “t’estimo però no em veus”).
- Fomenta que l’alumnat interrompi la lectura amb preguntes: “Per què ho fa?” “És una bona decisió?” “Què faries tu?” I a partir d’aquí es pot establir una proposta de debat.

ACTIVITAT 2: Travessa al Canigó: ruta de decisions

- Divideix la classe en petits grups. Cada grup s’imagina que se’n va d’excursió per la muntanya i al mig del camí es troben diferents situacions (en format de paperets on hi poden haver situacions com les que plantegem a sota):
 - *Trobeu unes fades que us prometen poder màgic. Les seguiu o continueu la missió del vostre poble?*
 - *Veieu el vostre pare lluitant i vosaltres sou lluny. Què feu?*
 - *Una amiga humana us declara el seu amor, però una fada us ofereix una vida plena de màgia... Quina trieu?*
- A cada situació han d’apuntar què trien i quina conseqüència els porta cada decisió. Se’ls pot demanar si ho volen representar i/o explicar els motius pels quals ho han triat.
- Finalment, cada grup comparteix com ha acabat la seva “aventura” i reflexiona sobre el valor de les decisions i la responsabilitat. Es pot fer un mural resum a l’aula de les reflexions.

ACTIVITAT 3: La Teva Cançó

Conèixer i compartir cançons tradicionals de les diferents nacionalitats i orígens presents a l’aula, vinculant-les amb les tradicions familiars.

1.- Explicació breu i vivencial:

- Una **cançó d’arrel** o una **cançó tradicional** és una cançó que forma part d’un poble, una cultura o una família. Sovint es transmet **de generació en generació** i està lligada a **festes, rituals, moments especials o feines**.

Breu escolta de 1–2 cançons catalanes d'arrel (p. ex *Muntanyes del Canigó*, *Muntanyes Regalades*, *El rossinyol*, *La dama d'Aragó*...).

Preguntes guia:

- Hi ha alguna cançó que a vosaltres us cantin a casa?
- Quines cançons recordeu del vostre país d'origen o de les vostres famílies?

2.-Cada alumne escull **una cançó tradicional** que tingui relació amb:

- el seu país d'origen, amb una festa familiar, amb una tradició cultural, amb un record important amb els avis, pares o germans, etc...

I els demanem que portin:

- Títol de la cançó
- De quin país/territori és
- Breu explicació de quan es canta o què significa
- Lletra (o una estrofa)
- Si poden, una gravació casolana feta amb la família i/o fins i tot un vídeo per visualitzar a l'aula. (*Opcional i molt recomanable: enviar un missatge a les famílies explicant el projecte.*)

3.- En cercle, cada alumne o petit grup presenta la seva cançó.

- L'alumne explica **d'on prové** la cançó i **per què és important**.
- Escoltem uns segons de la cançó (gravada o cantada per l'alumne).
- El docent anota a la pissarra paraules clau: **festa, família, llengua, tradició, emoció...**

4.- Amb totes les cançons recollides, es crea un **mapa del món** (físic o digital) on:

- Cada alumne col·loca la seva cançó al país corresponent,
- S'hi escriu títol, idioma, tradició associada.

Opcions: mapa gegant a l'aula, presentació interactiva (Padlet, Canva, Genially) que es pot compartir amb les famílies.

ACTIVITAT 4: Recerca

Treballar tot el que envolta el poema del Canigó a partir de la figura de Verdaguer. Proposar fer una cerca de la seva persona i veure totes les connexions que mantenim a l'actualitat a partir dels seus poemes i de la seva persona. Demanar als alumnes que ho recullin en el format que es consideri més apropiat: mural, pàgines webs o sites, canva's o power point etc... És important verbalitzar com avui en dia encara és molt present malgrat va morir al segle passat i adonar-nos de la importància del patrimoni cultural. Podem acabar deixant a l'aire. Qui de la classe serà un Verdaguer d'aquí uns anys?

ACTIVITAT 5: Altres idees de caràcter interdisciplinari

- Comprensió i debat sobre els temes centrals: la pau i la guerra, la identitat oculta, l'exili, el paper dels símbols (la flama, el mirall), el paper de la dona i la convivència.
- Activitats de comprensió lectora i expressió escrita: resumir escenes o escriure diàlegs alternatius.
- Situació geogràfica de les muntanyes del Canigó. Relació Catalunya- França. Història del camí de la retirada. Flama del Canigó. Nit de Sant Joan.

7. Activitats musicals

7.1. Imprescindibles:

- **Conèixer i treballar el següent repertori:**
- **Muntanyes del Canigó** aquesta l'ha de saber tothom. Moment participatiu (quan tinguem l'acció l'explicarem)
- [Els segadors](#)
- [Muntanyes regalades https://youtu.be/KNqG4Q9MNH8?list=RDKNqG4Q9MNH8](https://youtu.be/KNqG4Q9MNH8?list=RDKNqG4Q9MNH8)
- **Activitat: La teva cançó.**

Audicions que s'han d'escoltar perquè es puguin reconèixer:

- Muntanyes del Canigó: <https://youtu.be/RKoHFaj05hU?list=RDRKoHFaj05hU>
- Muntanyes regalades (apareix quan sobrevolen el Pirineu amb la carrossa de Flordeneu): https://youtu.be/fz_E5tD11Zs?list=RDfz_E5tD11Zs
- Sant Martí del Canigó, Pau Casals (Un dels dos campanars als quals s'enfronten les fades a la seva tornada).
- Stella Splendens, Llibre vermell de Montserrat (apareix quan parlen de la Flama del Canigó, una estrella que brilla dalt la muntanya). [Llibre Vermell di Montserrat: Stella splendens - Jordi Savall - Hesperion XXI](#)

En algun moment de l'obra, es demanarà al públic que s'uneixi al cor per cantar conjuntament les Muntanyes del Canigó. Aquest moment participatiu no està encara del tot definit i no sabem amb exactitud quantes estrofes caldrà aprendre. En tot cas, us proposem aprendre'n com a mínim dues. A la pàgina següent, trobareu la partitura.

2

MUNTANYES DEL CANIGÓ

Moderato

Mun - ta - nyes del Ca - ni - gó fres - ques són i re - ga -
la - des, so - bre - tot a - ra a l'es - tiu que les ai - gües són ge -
la - des, que les ai - gües són ge - la - des.

1. Muntanyes del Canigó
fresques són i regalades,
sobretot ara a l'estiu
que les aigües són gelades. (bis)
2. Alguns mesos m'hi he estat:
no hi he vist persona nada
fora d'un rossinyolet
que en eixir del niu cantava. (bis)
3. Ai cançó del sol que surt
i cançó de la rosada!
Ai cançó del fontinyol
i de les flors que s'hi baden. (bis)
4. El rossinyolet s'ha mort,
fa tres dies que no canta.
Jo no puc estar-me allà
que l'enyorament m'hi mata. (bis)

7.2. L'òpera pas a pas

Aquest apartat està pensat per treballar sobretot després d'anar a veure l'obra musical. Una A darrera l'audició és perquè es pugui treballar abans d'anar a veure l'espectacle i una D perquè es pugui Treballar després.

En aquest enllaç, trobareu els àudios provisionals de Flordeneu. Són midis que ens ha facilitat el compositor per tal de poder treballar:

https://drive.google.com/drive/folders/11oYoSzVEybJPEWK_-76HWAigFykQ17ZQ?usp=sharing

I en aquest enllaç la partitura vocal per si voleu consultar els fragments mencionats en aquest apartat:

https://drive.google.com/file/d/17eU729aLolt3_PSpSgPgUurS17QrKuO/view

1.- OBERTURA D

Treball d'identificació d'instruments i reconeixement dels diferents fragments que podem reconèixer, personatges, paisatges sonors etc....

2.- GRISELDA A

Què passa si transformem Muntanyes del Canigó al menor? Doncs que surt l'inici dels Segadors.

La idea del compositor és el mode major destella més lluminositat, simbolitza la recuperació de la memòria. El menor, amb un to fosc i llegendari, és allò que va quedar esborrat pel pas del temps.

1.-Toca fragments curts a piano o xilòfon:

Do major (C major)i Do menor (C minor). Cada cop que soni un fragment, els alumnes fan un gest:

Major → braços oberts / cara alegre/ ballem amb mocadors

Menor → braços tancats / gest pensatiu/ amaguem els mocadors....

o tot allò que se us acudeixi...

2.- Establím conversa a partir de :

- Què ens pot fer sentir cada mode? Quines diferències hi veiem?

- Quin té un “color” més lluminós? Quin més misteriós? Podem fer un llistat adjectius o de coses que ens suggereixen.
- Podem escoltar fragments d’audició en major i menor i comprovar si sempre ens passa. Si els alumnes mostren interès podem explicar a nivell tècnic com està compost un acord major i un de menor.

2.- Treballar i escoltar l’himne de Catalunya sobretot els primers compassos on veiem que la cançó Muntanyes del Canigó pren un altre aire. Podem fer hipòtesis per què passa això. És una excusa per treballar i cantar l’himne de Catalunya. I quin paper tenen els himnes a la societat? Perquè els fem servir? I fer el paral·lelisme amb el símbol de la muntanya del Canigó. Podem parlar d’himnes de diferents països o símbols que ens identifiquin.

3.- Proposta de percussió corporal per a treballar el compàs i poder escoltar més activament l’audició.

Escoltar l’audició amb cercle picant 1 a les cuixes, 2 als dits. 3 espatlla esquerra i 4 espatlla dreta al llarg de tota la cançó (o us podeu inventar una altra proposta de sons corporals).

4.- Treballar la macro i la micro pulsació amb la següent proposta:

Dividim el grup en 2. Uns alumnes fan de pastora seguint la macro pulsació i els altres fan d’ovelles seguint les corxeres del piano. Podem pensar moviments corporals que ens acompanyin (els mateixos alumnes poden fer diferents propostes d’expressió simbolitzant els diferents personatges). Podem jugar a intercanviar rols. També ens podem acompanyar de material després de representar-ho amb el cos per exemple podem interpretar amb instruments les diferents pulsacions les ovelles amb xinxines o cascavells per representar les corxeres i les claves o els panderos per representar la pastora. També podem fer-ho combinant instruments i expressió corporal fent quatre grups dins de l’aula i anar intercanviant rols.

3.- CAVALLER Comença el segle XI A i D

1.- Es pot treballar el swing (Representar el cavaller a la tornada com si anés a cavall).

2.- Audició per treballar la Pau. Podem escoltar l’audició mentre individualment fem propostes de com des de nosaltres mateixos podem fer petites accions que ens ajudin a tenir més Pau entre nosaltres. Podem compartir les propostes en un mural per l’aula, creant l’espai de la Pau.

3.- Podem treballar aquest petit fragment que funciona com a petita tornada. I fa harmonia amb la veu de la muntanya. Aniria bé que els infants la poguessin cantar i reconèixer, és una melodia que es fàcil d’aprendre.

MIR. 301 MIRMA Recte Flor-de neu ba-lla-rem jun-tes conquan

MIR. 308 é-rem dos in-fants. Flor-de-neu ba-lem al po-ble per po-

MIR. 316 rall. -der riu-re, i can-tar! Flor-de-neu ba-lla-rem jun-tes!

4.- POETA D

Cançó que ens pot servir per excusa per incorporar la poesia a l'aula.

Què és la poesia? Com era abans la poesia ? Com és ara?

Utilitzar les paraules: Com ?

Com podem jugar amb les paraules?

Treballar la pau a partir de la paraula. La paraula com a arma.

Acabar amb una proposta de debat.

Propostes:

- Com podem ballar? Amb mocadors podem fer expressió corporal seguint la línia melòdica.
- Fer un joc de paraules amb la poesia
- Podem representar amb mocadors d'un color concret cada personatge: Gentil, Guifré, Flordeneu, el poble i jugar o ballar amb els mocadors cada vegada que intervé el personatge.
- Fer una poesia corporal a partir del moviment amb els mocadors.

5.- GUERRA A

Proposta de treballar l'obstinat i aprofitar per presentar el compàs 3/2.

4 corxeres 4 corxeres 2 negres treball de 3/2. Treballar aquest obstinat amb el cos o amb instruments de petita percussió claus i panderos.

Aprofitar per treballar el ternari amb tres blanques. Uns piquen les 3 blanques i els altres fan l'obstinat. Presentació del compàs 3/2.

Treballar l'equivalència del $\frac{3}{4}$ però portat a blanques. Entendre el tema de l'escriptura del compàs.

6.-PAU A o D

Dibuixar un perfil d'una muntanya tot escoltant l'audició. Després visualitzar el perfil del Canigó. La melodia ens permet fer aquest treball d'escolta i concentració sense aixecar el llapis del paper i aprofitar per veure quan la línia melòdica puja o baixa.

Posar una fotografia amb el possible resultat.

Foto feta des del Puig de les Forques. Anna Farrés

7.- FLORDENEU A o D

Contrast entre el baix (fer balanceig) i la melodia que reproduïx Muntanyes del Canigó.

Flordeneu és el personatge que representa la cançó de muntanyes. Diferenciar els dos plans sonors.

8.- FADES A

Una peça per treballar el ternari, el compàs $\frac{3}{4}$ i el vals que proposa el compositor. És una bona peça per reconèixer d'una manera amagada fragments de la cançó Muntanyes del Canigó.

Podem ballar el vals.

Proposta per treballar el balanceig:

Podem passar-nos coixinets de llavors tal i com diu la cançó que en Gentil hi reposa a ritme de ternari. D'una mà a l'altre a cada compàs (treballant el balanceig). Ho podem fer

en rotllana i que els saquets vagin passant (i portar interiorment la micro pulsació ternària).

9.- FLAMA A

Treballar l'audició de *Stella Splendens* del Llibre Vermell de Montserrat.

Context:

El *Llibre Vermell de Montserrat* és un manuscrit del **segle XIV** conservat al monestir de Montserrat, anomenat així per la seva coberta vermella. Els monjos el van crear perquè els **pelegrins** tinguessin **cançons, danses i normes** per celebrar i comportar-se correctament. Tot i que sempre va ser guardat al monestir, va ser **redescobert per musicòlegs al segle XIX**, quan estudiaven manuscrits antics i van adonar-se de la importància d'aquestes **10 cançons medievals**, escrites en diversos idiomes. Avui és una peça clau per conèixer la **música medieval** i forma part del **patrimoni cultural de Catalunya**.

Stella Splendens és una de les peces més importants i conegudes del *Llibre Vermell de Montserrat*. És una **cançó medieval** pensada per als **pelegrins** que pujaven a Montserrat i celebra la llum i la bellesa de la Mare de Déu ("estel resplendent"). Té un **ritme viu** i sovint es cantava mentre es **ballava**, cosa que la fa especial dins del llibre. Avui és una de les melodies medievals més interpretades arreu del món i un símbol musical de Montserrat.

[Escotar la versió amb cobla de l'elèctrica Dharma](#) al palau de la música i [la versió d'en Jordi Savall a Montserrat](#).

<https://youtu.be/urljD-pd5ew?si=hBhm5iU5QdNpk4id>

<https://youtu.be/5CJNSsdnhAM?si=NrkGvUkgfmbw-VQ8>

Després podem fer grups i respondre aquestes preguntes

1. Quina de les dues versions t'ha semblat **més alegre**? Per què?
2. En quina versió notes que hi ha **instruments moderns**? Quins?
3. En quina versió creus que s'assembla més a com es devia cantar a l'edat mitjana?
4. Quina versió té un ritme **més lent**? I quina **més ràpid**?
5. Quina versió creus que utilitza **més veus o harmonies**?
6. Quins instruments has pogut identificar a la versió de Jordi Savall?
7. Quins instruments moderns has sentit a la versió d'Elèctrica Dharma?
8. Quina versió et transmet **més calma**? I **més energia**?

9. Quina versió t'ha agradat més? Per què?
10. Com et fa sentir la música en cada versió? (alegre, relaxat/ada, emocionat/ada...
11. Si haguessis de recomanar una versió a un amic, quina triaries?
12. Per què creus que Elèctrica Dharma ha volgut fer una versió moderna d'una cançó medieval?
13. Per què és important que músics com Jordi Savall interpretin música antiga?
14. Què creus que canvia d'una cançó quan passa de ser **medieval** a ser **moderna**?
15. Encara que les dues versions són molt diferents, què tenen **igual**?
16. Perquè creus que el compositor de Flordeneu ha posat aquest tema aquí? Quin significat creus que té?

10.- PIRINEU A

Aprendre la cançó [Muntanyes regalades](#). Hi veure quan el cor la canta al final del tema.

Adonar-se que la cançó muntanyes regalades parla del Canigó però a nivell musical, és diferent.

11.- GUIFRÉ D

El principi del tema se sent l'inici del tema de la Griselda. Podem reconèixer aquest petit fragment que ens recorda l'amor entre els personatges.

12.- DESENCANTAMENT D

Ens porta a recordar la melodia que ens ha presentat el compositor amb la peça del cavaller. Tornem a sentir un aire swingat que ens podem ajudar a fer petar els dits marcant el contratemps. Al final la melodia ens porta cap el desencantament.

13.- ODI D

Aquest odi que apareix en forma de Tango a ritme sincopat en el baix i acaba de nou amb la melodia de *Muntanyes del Canigó* amb menor que representa a la Griselda.

Es pot aprofitar aquesta audició per treballar. El Tango.

El **Tango** neix a finals del **segle XIX**, aproximadament cap als **anys 1880-1890**, a les ciutats de **Buenos Aires (Argentina)** i **Montevideo (Uruguai)**. Va sorgir com una **musicalització de la vida popular**, combinant ritmes europeus (com la polca, la habanera i el vals) amb influències africanes i criolles, i estava molt vinculat als **barris de**

ports i pobles obrers. Inicialment era un ball de trobada social dels treballadors i la gent de la ciutat, abans de popularitzar-se a Europa.

Era una música que neix al final de la vida de Verdaguer, i que va marcar una època.

14.- REFUGIADES D

És una peça molt contundent on la pulsació és molt clara i es pot jugar a seguir la pulsació a partir de diferents figures rítmiques. Picant negres, corxeres o semicorxeres (molt ràpides) com a joc. L'estructura i l'energia de la música ens permet fer-ho i ens ajuda a seguir el pols tot jugant a interpretar diferents temps. Es poden fer grups a l'aula i que cadascú mantingui la pulsació picant ritmes diferents i treballant així les diferents equivalències. És una manera divertida d'exercitar el control de la pulsació.

15.- SOLA (segle XIX) A

El text fa referència a 3 cançons que normalment els alumnes coneixen, referents a les 3 fades.

- [La Marieta cistellera](#) versió Alosa
- [La castanyera](#) versió Dàmaris Gelabert
- [La pastora caterina.](#) versió Macedònia

Estaria bé que alumnes almenys hagin sentit alguna vegada aquestes cançons per poder fer connexions i establir referències i compartir llenguatge.

16.- CRIDA

Moment en què surt la cançó *Muntanyes del Canigó* en major a partir d'algú que en xiula la melodia, fins aquest moment ha anat sortint disfressada. La música pren un aire més actual. Trobem referències a diferents temes que hem sentit (Griselda, el cavaller...).

Moment de cantar tots junts *Muntanyes del Canigó*

17.- CAMPANARS A

Podem escoltar la sardana [Sant Martí del Canigó de Pau Casals](#). que representa un dels dos campanars.

18.- RETORN D

Es pot aprofitar per treballar aquest petit fragment que és el que fa que generi l'expectativa de la peça. Podem treballar-ho en primer lloc a partir de només la interpretació del ritme fent una lectura rítmica amb síl·labes que feu servir o picant amb les mans o a diferents parts del cos i un cop la dominem podem incorporar la lectura melòdica i fins i tot si ens atrevim l'afinació. Seguidament podem incorporar instruments de placa i/o afegint boomwhackers o els diversos instruments que tinguem a l'aula. Fem petits grups que tinguin responsabilitats diferent, repartint els ritmes per facilitar la feina i poder sentir l'harmonia del fragment .

Activitats per a les escoles

Fundació AC Granollers

Les fades celebren que han pogut tornar al Canigó.

606 **B** $\text{♩} = 138$

Red. **1**

NÚRIA (FADA DE RIBES)

Pensàvem que estàvem soles perquè
ens havíem oblidat les unes a les altres.

611

Cor 1

Red. **f**

GALA (FADA DE GALAMÚS)

Però hi seguíem sent,
per molt que no ens escoltessin.

615

Cor 2

Red. **p**

MIRMA

S'ha acabat l'època del silenci,
aquesta és la nostra veritable veu!

618

MIR.

Red. **f**

19.- NOSTÀLGIA A

Aprendre la cançó de *Muntanyes Regalades*. Reconèixer quan la canta el cor 1.

20.- ENCANTAMENT

La primera part ens recorda el *Muntanyes del Canigó* però en menor i ens porta a sentir l'inici dels segadors (de fet, podem fer el treball de comparació amb *Els Segadors*). Podem recuperar el treball fet d'escala major i menor (si ho considereu necessari)

La peça va agafant cos fins que apareix el moment màgic (podem utilitzar aquest fragment per fer joc de passar-nos una espelma com a símbol del foc de sant Joan (la flama del canigó). Podem aprofitar per demanar un desig (si el foc ve del Canigó). Cantar la cançó *Muntanyes del Canigó*.

8. Per seguir estirant del fil

Sabies això ? La popularitat de la cançó MUNTANYES DEL CANIGÓ va servir a **La Trinca** per fer-ne una petita paròdia dins el tema “Les muses”, al disc *Opus 10* (Edigsa, 1976): ‘Muntanyes del Canigó,/ fresques són i regalades,/ i no com les del Montseny/ que ja estan urbanitzades’

<https://www.enderrock.cat/noticia/24725/veritable-historia-muntanyes-canigo>

<https://abadiamontserrat.cat/virolai/>

Cantautors catalans actuals que canten Verdaguer

[Roger Mas](#)

[Roger Mas](#)

[Obeses](#)

[La Carrau](#)

[Manel](#)

8. Altres propostes didàctiques a les xarxes

[Unitat didàctica Jacint Verdaguer](#). Gencat

[Propostes didàctiques Fundació Jacint Verdaguer](#)

[Propostes per treballar les rondalles de Jacint Verdaguer](#)

Guia didàctica creada per Anna Farrés i Llobet. Novembre de 2025.